

Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO
ATHANASIOS RANTOS IŠVADA,
pateikta 2022 m. birželio 21 d.¹

Byla C-284/21 P

**Europos Komisija
prieš**

**Anthony Braesch,
Trinity Investments DAC,
Bybrook Capital Master Fund LP,
Bybrook Capital Hazelton Master Fund LP,
Bybrook Capital Badminton Fund LP**

„Apeliacinis skundas – Valstybės pagalba – Restruktūrizavimo pagalba – Bankų sektorius – Pirminis patikrinimas – Sprendimas, kuriuo pagalba pripažįstama nesuderinama su vidaus rinka – Priimtinumas – SESV 263 straipsnio ketvirta pastraipa – Teisė pareikšti ieškinį – SESV 108 straipsnio 2 dalis – Sąvoka „suinteresuota šalis“ – Reglamentas (ES) 2015/1589 – 1 straipsnio h punktas – Sąvoka „suinteresuotoji šalis““

Ižanga

1. Apeliaciniu skundu Komisija prašo panaikinti 2021 m. vasario 24 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Braesch ir kt. / Komisija*², kuriuo Bendrasis Teismas pripažino priimtinu ieškovų pirmojoje instancijoje pareikštą ieškinį dėl Europos Komisijos sprendimo nepareikšti prieštaravimų³, priimto pagal Reglamento (ES) 2015/1589⁴ 4 straipsnio 3 dalį, kuriuo Europos Komisija, užbaigusi pirminį patikrinimą ir remdamasi Italijos valdžios institucijų pasiūlytais įsipareigojimais, pripažino valstybės pagalbą, Italijos Respublikos suteiktą *Banca Monte dei Paschi di Siena* (toliau – BMPS), suderinama su vidaus rinka.

2. Šioje byloje Teisingumo Teismas turi galimybę išaiškinti ieškinio dėl sprendimo nepateikti prieštaravimų priimtino sąlygas, konkrečiai – sąlygas, kuriomis asmenys, kurie nėra šios priemonės naudos gavėjų konkurentai ir neteigia, kad jiems ši priemonė daro poveikį rinkoje, gali

¹ Originalo kalba – prancūzų.

² T-161/18, toliau – skundžiamas sprendimas, EU:T:2021:102.

³ 2017 m. liepos 4 d. Sprendimas C(2017) 4690 *final* dėl valstybės pagalbos SA.47677 (2017/N) – Italija, nauja pagalba ir iš dalies pakeistas *Banca Monte dei Paschi di Siena* restruktūrizavimo planas (toliau – ginčijamas sprendimas).

⁴ 2015 m. liepos 13 d. Tarybos reglamentas, nustatantis išsamias [SESV] 108 straipsnio taikymo taisyklės (OL L 248, 2015, p. 9).

būti laikomi „suinteresuotomis šalimis“, kaip tai suprantama pagal SESV 108 straipsnio 2 dalį, arba „suinteresuotosiomis šalimis“, kaip tai suprantama pagal Reglamento 2015/1589⁵ 1 straipsnio h punktą, kad galėtų remtis teise pareikšti ieškinį dėl tokio sprendimo.

Ginčo aplinkybės

3. Ieškovai pirmojoje instancijoje yra, pirma, „Floating Rate Equity-Linked Subordinated Hybrid-FRESH“, 2008, obligacijų (toliau – FRESH obligacijos) turėtojų atstovas⁶ ir, antra, šių obligacijų turėtojai⁷.

4. Šios obligacijos buvo išleistos 2008 m. pagal šį sandorį:

- BMPS įvykdė 950 mln. EUR kapitalo padidinimą, skirtą bendrovei *J. P. Morgan Securities Ltd* (toliau – JPM), kuri įsigijo BMPS akcijų (toliau – FRESH akcijos) ir sudarė su BMPS uzufukto sutartį, pagal kurią JPM išlaiko nuosavybės teisę į šias akcijas, o BMPS turi uzufukto teisę, ir bendrovių apsikeitimo susitarimą (toliau – FRESH sutartys),
- JMP gavo lėšų, reikalingų FRESH akcijoms įsigyti, iš *Bank of New-York Mellon* (Liuksemburgas), kuri pakeitė bendrovė *Mitsubishi UFJ Investor Services & Banking SA* (Liuksemburgas) (toliau – MUFJ), o ši pagal Liuksemburgo teisę išleido FRESH obligacijų už 1 mlrd. EUR sumą,
- pagal JPM ir MUFJ apsikeitimo susitarimą bei MUFJ ir FRESH obligacijų, kurias ieškovai vadina FRESH instrumentais, turėtojų patikos sutartį⁸ JPM iš BMPS pagal FRESH sutartis gautus mokėjimus pervedė MUFJ ir vėliau kuponų forma – FRESH obligacijų turėtojams.

5. 2016 m. Italijos valdžios institucijos priėmė Dekretą-įstatymą Nr. 237/2016⁹, kuriuo nustatomas finansinės pagalbos ir prevencinio rekapitalizavimo teisinis pagrindas¹⁰, ir 2017 m. pranešė Komisijai apie 5,4 mlrd. EUR BMPS rekapitalizavimo pagalbą (toliau – ginčijama pagalba)¹¹, kartu pateikė restruktūrizavimo planą ir įsipareigojimus¹².

⁵ Kaip paaiškinsiu, pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją suinteresuotųjų šalių sąvoka pagal SESV 108 straipsnio 2 dalį sutampa su suinteresuotosios šalies sąvoka pagal Reglamento 2015/1589 1 straipsnio h punktą (žr. šios išvados 24 išnašą). Toliau, kai nebūtina šių dviejų sąvokų atskirti, bendrai vartosiu sąvoką „suinteresuotoji (-osios) šalis (-ys)“.

⁶ Anthony Braesch.

⁷ *Trinity Investments DAC, Bybrook Capital Master Fund LP, Bybrook Capital Hazelton Master Fund LP* ir *Bybrook Capital Badminton Fund LP*.

⁸ Abiem šioms sutartims taikoma Liuksemburgo teisė.

⁹ *Disposizioni urgenti per la tutela del risparmio nel settore creditizio* (2016 m. gruodžio 23 d. Dekretas-įstatymas Nr. 237 dėl skubių nuostatų dėl taupomųjų indėlių apsaugos kredito sektoriuje) (GURI, Nr. 299, 2016 m. gruodžio 23 d.), kuris buvo pertvarkytas į įstatymą ir iš dalies pakeistas 2017 m. vasario 17 d. *Legge di conversione* (Pertvarkymo įstatymas) (GURI, Nr. 43, 2017 m. vasario 21 d.).

¹⁰ Italijos teisės aktų leidėjas tai padarė po Europos bankininkystės institucijos (EBI) 2016 m. atlikto atsparumo testo, kuris parodė, be kita ko, BMPS nuosavų lėšų trūkumą nepalankaus scenarijaus atveju. Anksčiau, 2013 m., Komisija jau buvo patvirtinusi Italijos Respublikos BMPS suteiktą restruktūrizavimo pagalbą, atsižvelgiant į restruktūrizavimo planą ir įsipareigojimus, ir 2015 m. BMPS grąžino ją visą.

¹¹ Šią pagalbą sudarė dvi pagalbos BMPS priemonės (toliau – nagrinėjamos priemonės). Pirmąją priemonę sudarė 15 mlrd. EUR dydžio finansinė pagalba valstybės garantijomis pirmos eilės skoloms, o antrąją priemonę sudarė 5,4 mlrd. EUR dydžio BMPS prevencinio rekapitalizavimo pagalba, nurodyta šios išvados 5 punkte.

¹² Šis pranešimas buvo pateiktas po to, kai BMPS po nepavykusių mėginimų pritraukti naują privatų kapitalą pateikė prašymą suteikti išimtinę viešąją finansinę paramą kaip prevencinį rekapitalizavimą pagal Dekretą-įstatymą Nr. 237/2016. Prieš tai, tais pačiais 2016 m. Europos Centriniam Bankui (ECB) pripažinus, kad BMPS yra moki, Komisija laikinai patvirtino 15 mlrd. EUR dydžio individualią finansinę pagalbą BMPS, remdamasi Italijos valdžios institucijų pasiūlytais įsipareigojimais, pagal kuriuos jos įsipareigojo pateikti restruktūrizavimo planą per du mėnesius nuo garantijų suteikimo, nebent pagalba būtų grąžinta per šį terminą.

6. Restruktūrizavimo plane, be kita ko, buvo numatytos naštos pasidalijimo priemonės, pagal kurias nuosavos lėšos, hibridiniai vertybiniai popieriai ir subordinuotosios skolos priemonės padėtų kompensuoti galimus BMPS nuostolius dar prieš suteikiant jai valstybės pagalbą. Šios priemonės apėmė FRESH sutarčių panaikinimą.

7. Ginčijamame sprendime, priimtame užbaigus pirminį patikrinimą, Komisija pripažino, kad ginčijama pagalba yra suderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą¹³, atsižvelgiant, be kita ko, į Komisijos komunikatą dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo nuo 2013 m. rugpjūčio 1 d. bankams skirtoms priemonėms finansų krizės sąlygomis paremti (Komunikatas dėl bankų sektoriaus)¹⁴ ir Direktyvą 2014/59/ES¹⁵.

8. Konkrečiai dėl ginčijamos pagalbos suderinamumo su komunikatu dėl bankų sektoriaus Komisija, be kita ko, nusprendė, kad naštos pasidalijimas tarp akcijų ir subordinuotųjų vertybinių popierių turėtojų buvo tinkamas, nes pagal jį restruktūrizavimo išlaidos ir pagalbos suma buvo apribotos iki minimumo, laikantis Komunikato dėl bankų sektoriaus reikalavimų¹⁶.

Procesas Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas

9. 2018 m. kovo 5 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo ieškovų ieškinį pagal SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo.

10. Grįsdami šį ieškinį ieškovai nurodė penkis pagrindus, iš kurių paskutinis buvo grindžiamas SESV 108 straipsnio 2 ir 3 dalių, Reglamento 2015/1589 4 straipsnio 3 ir 4 dalių ir ieškovų procedūrinių teisių pažeidimu, nes Komisija nepradėjo oficialios tyrimo procedūros, nors kilo rimtų abejonių dėl naštos pasidalijimo priemonių, kurios buvo ginčijamos pagalbos dalis, suderinamumo su Sąjungos teise¹⁷.

11. 2018 m. gegužės 16 d. Bendrojo Teismo kanceliarijai pateiktu atskiru dokumentu Komisija pateikė nepriimtinumą grindžiamą prieštaravimą pagal Bendrojo Teismo procedūros reglamento 130 straipsnį. 2018 m. liepos 10 d. ieškovai pateikė savo pastabas dėl šio prieštaravimo, o 2020 m. liepos 9 d. teismo posėdyje šalys buvo išklaustytos ir atsakė į Bendrojo Teismo raštu ir žodžiu pateiktus klausimus.

¹³ Pagal šią nuostatą, be kita ko, pagalba, skirta kurios nors valstybės narės ekonomikos dideliems sutrikimams atitaisyti, gali būti laikoma suderinama su vidaus rinka.

¹⁴ OL C 216, 2013, p. 1 (toliau – Komunikatas dėl bankų sektoriaus).

¹⁵ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva, kuria nustatoma kredito įstaigų ir investicinių įmonių gaivinimo ir pertvarkymo sistema ir iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 82/891/EEB, direktyvos 2001/24/EB, 2002/47/EB, 2004/25/EB, 2005/56/EB, 2007/36/EB, 2011/35/ES, 2012/30/ES bei 2013/36/ES ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 1093/2010 bei (ES) Nr. 648/2012 (OL L 173, 2014, p. 190). Šiuo klausimu Komisija laikėsi nuomonės, kad pagalbos priemonių suteikimo sąlygos atitiko šios direktyvos 32 straipsnio 4 dalies d punkte numatytą išimtį.

¹⁶ Dėl kitų klausimų Komisija nustatė, kad restruktūrizavimo planas galėjo atkurti ilgalaikį BMPS gyvybingumą ir kad jame buvo numatyta pakankamai naštos pasidalijimo priemonių ir pakankamai garantijų, kad būtų apriboti nepagrįsti konkurencijos iškraipymai. Ji taip pat pažymėjo, kad buvo užtikrinama tinkama restruktūrizavimo plano įgyvendinimo priežiūra.

¹⁷ Pirmieji keturi ieškinio pagrindai buvo grindžiami, pirma, 2014 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 806/2014, kuriuo nustatomos kredito įstaigų ir tam tikrų investicinių įmonių pertvarkymo vienodos taisyklės ir vienoda procedūra, kiek tai susiję su bendru pertvarkymo mechanizmu ir Bendru pertvarkymo fondu, ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010 (OL L 225, 2014, p. 1), pažeidimu ir motyvų nenurodymu, antra, tuo, kad Komisija neteisėtai pareikalavo panaikinti FRESH sutartis, trečia, tuo, kad ginčijamu sprendimu buvo diskriminuojami FRESH obligacijų turėtojai ir, ketvirta, tuo, kad Komisija, patvirtindama naštos pasidalijimo priemonių taikymą FRESH instrumentams, pažeidė FRESH obligacijų turėtojų nuosavybės teises.

12. Skundžiamame sprendime Bendrasis Teismas, nepriimdamas sprendimo dėl bylos esmės, atmetė Komisijos pateiktą nepriimtinumą grindžiamą prieštaravimą¹⁸. Skundžiamo sprendimo 35–41 punktuose konstatavęs, kad ieškovai turi „suinteresuotos šalies“ ir „suinteresuotosios šalies“ statusą, kaip tai suprantama atitinkamai pagal SESV 108 straipsnio 2 dalį ir Reglamento 2015/1589 1 straipsnio h punktą, Bendrasis Teismas pripažino, kad ieškovai, pirma, turi suinteresuotumą pareikšti ieškinį¹⁹ ir, antra, teisę pareikšti ieškinį, nes ginčijamas sprendimas yra tiesiogiai ir konkrečiai susijęs su jais kaip „suinteresuotomis šalimis“ ir „suinteresuotosiomis šalimis“²⁰.

Procesas Teisingumo Teisme ir šalių reikalavimai

13. Apeliaciniame skunde Komisija prašo Teisingumo Teismo panaikinti skundžiamą sprendimą, pačiam priimti sprendimą dėl ieškinio pirmojoje instancijoje atmetant ieškinį kaip nepriimtina, ir priteisti iš ieškovų bylinėjimosi išlaidas, patirtas pirmojoje instancijoje.

14. Ieškovai pirmojoje instancijoje ir atsakovai apeliaciniame procese prašo Teisingumo Teismo atmesti apeliacinį skundą ir priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

15. Šalys taip pat atsakė į Teisingumo Teismo klausimus, pateiktus 2022 m. balandžio 7 d. vykusiame posėdyje.

Analizė

16. Skundžiamame sprendime Bendrasis Teismas konstatavo, kad ieškovų ieškinys pirmojoje instancijoje yra priimtinas, nes jie turėjo suinteresuotumą ir teisę pareikšti ieškinį pagal SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą. Konkrečiai dėl teisės pareikšti ieškinį buvo nuspręsta, kad ieškovai pirmojoje instancijoje turėjo teisę prašyti panaikinti ginčijamą sprendimą kaip „suinteresuotosios šalys“ ir siekdami užtikrinti savo procedūrinių teisių apsaugą pagal SESV 108 straipsnio 2 dalį ir Reglamento 2015/1589 6 straipsnio 1 dalį.

17. Grįsdama savo apeliacinį skundą Komisija pateikia vienintelį pagrindą, susijusį su tuo, kad Bendrasis Teismas ieškovus pirmojoje instancijoje klaidingai pripažino „suinteresuotosiomis šalimis“.

18. Analizuodamas apeliacinį skundą iš esmės savo argumentus pateiksiu dėl trijų aspektų, kaip ir bylos šalys. Pirmiausia nagrinėsiu „suinteresuotųjų šalių“ teisės pareikšti ieškinį sąvoką Sąjungos teisėje valstybės pagalbos srityje, paskui – „suinteresuotųjų šalių“ sąvokos taikymą skundžiamame sprendime, dėl kurio apeliaciniame skunde pateiktas vienintelis pagrindas, ir galiausiai trumpai apžvelgsiu Komisijos argumentą, kad nacionaliniuose teismuose nagrinėjamos bylos neturi reikšmės atsakovų teisei pareikšti ieškinį.

¹⁸ Bendrasis Teismas, priimdamas sprendimą dėl ieškinio priimtinumą, aiškiai siekė suteikti savo sprendimui principinę reikšmę.

¹⁹ Skundžiamo sprendimo 43–55 punktai.

²⁰ Skundžiamo sprendimo 56–63 punktai.

Dėl „suinteresuotosios šalies“ teisės pareikšti ieškinį Sąjungos teisėje ir Teisingumo Teismo jurisprudencijoje valstybės pagalbos srityje

19. Pirma, norėčiau pažymėti, kad pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį, jei Komisija mano, kad siūloma pagalbos priemonė yra nesuderinama su vidaus rinka, ji nedelsdama pradeda šio straipsnio 2 dalyje numatytą oficialią tyrimo procedūrą. Pagal pastarąją nuostatą, užbaigusi šią procedūrą, Komisija priima sprendimą „paprašiusi suinteresuotas šalis pateikti savo pastabas“.

20. Šiomis aplinkybėmis Reglamento 2015/1589 4 straipsnyje numatytas pirminio pagalbos priemonių patikrinimo etapas, kurio tikslas – leisti Komisijai susidaryti pirminę nuomonę dėl šių priemonių kaip valstybės pagalbos ir galimo jų suderinamumo su vidaus rinka. Pagal to paties straipsnio 3 dalį, jei Komisija nustato, kad jai nekyla abejonių dėl priemonės, tiek, kiek ji priskiriama prie SESV 107 straipsnio 1 dalies taikymo srities, suderinamumo su vidaus rinka, ji priima sprendimą neteikti prieštaravimų²¹.

21. Antra, dėl ieškinio dėl tokio sprendimo priimtumo noriu pažymėti, kad pagal SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą kiekvienas fizinis ar juridinis asmuo šio straipsnio pirmoje ir antroje pastraipose numatytomis sąlygomis gali pareikšti ieškinį dėl aktų, kurie yra tiesiogiai ir konkrečiai su juo susiję.

22. Pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją kiekviena suinteresuotoji šalis, kaip tai suprantama pagal Reglamento 2015/1589 1 straipsnio h punktą, yra tiesiogiai ir konkrečiai susijusi su sprendimu nepateikti prieštaravimų, priimtu pagal šio reglamento 4 straipsnio 3 dalį. Asmenys, kurie turi SESV 108 straipsnio 2 dalyje ir minėto reglamento 6 straipsnio 1 dalyje numatytas procedūrinės garantijas, gali jomis pasinaudoti tik tuo atveju, kai turi galimybę tokį sprendimą ginčyti Sąjungos teisme²².

23. Taigi nagrinėjamu atveju, kadangi ginčijamas sprendimas yra sprendimas nepateikti prieštaravimų, o ieškovai pirmojoje instancijoje rėmėsi savo procedūrinių teisių pažeidimu²³, jiems pakanka įrodyti, kad jie turi suinteresuotųjų šalių statusą, kad būtų laikomi turinčiais teisę pareikšti ieškinį, kaip tai suprantama pagal SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą.

24. Trečia, norėčiau priminti, kad pagal Reglamento 2015/1589 1 straipsnio h punktą suinteresuotoji šalis – tai, be kita ko, bet kuris asmuo, įmonė arba įmonių asociacija, *kurios interesams gali turėti įtakos pagalbos skyrimas*, t. y. visų pirma šios pagalbos gavėjas, su juo

²¹ Vis dėlto pagal Reglamento 2015/1589 4 straipsnio 4 dalį, jei Komisijai kyla abejonių dėl priemonės, apie kurią pranešta, suderinamumo su vidaus rinka, ji privalo priimti sprendimą pradėti oficialią tyrimo procedūrą. Pagal šio reglamento 6 straipsnio 1 dalį tokia sprendime suinteresuotoji valstybė narė ir kitos suinteresuotosios šalys raginamos per nustatytą laikotarpį pateikti pastabas.

²² Šiuo klausimu žr. 2011 m. gegužės 24 d. Sprendimą *Komisija / Kronoply ir Kronotex* (C-83/09 P, toliau – Sprendimas *Komisija / Kronoply ir Kronotex*, EU:C:2011:341, 47 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija). Šiuo klausimu Teisingumo Teismas yra išaiškinęs, kad, kai ieškovas prašo panaikinti sprendimą nepateikti prieštaravimų, jis iš esmės ginčija tai, kad šis Komisijos sprendimas buvo priimtas šiai institucijai nepradėjus oficialios tyrimo procedūros, taip pažeidžiant jo procedūrinės teises (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Komisija / Kronoply ir Kronotex* 59 punktą). Tačiau jei ieškovas ginčija sprendimo, kuriuo vertinama pagalba, pagrįstumą, vien tos aplinkybės, kad jis gali būti laikomas suinteresuota šalimi, kaip tai suprantama pagal SESV 108 straipsnio 2 dalį, nepakanka ieškinį pripažinti priimtiniu. Jis turi įrodyti turįs ypatingą statusą, kaip tai suprantama pagal 1963 m. liepos 15 d. Sprendimą *Plaumann / Komisija* (25/62, EU:C:1963:17), pagal kurį kiti subjektai nei tie, kuriems sprendimas skirtas, gali būti laikomi konkrečiai susijusiais tik tuo atveju, jeigu šis sprendimas juos paveikia dėl tam tikrų jiems būdingų savybių arba dėl faktinių aplinkybių, kurios išskiria juos iš kitų asmenų, todėl individualizuoja taip pat, kaip ir asmenį, kuriam jis skirtas (šiuo klausimu žr. 2021 m. rugsėjo 2 d. Sprendimą *Ja zum Nürburgring / Komisija* (C-647/19 P, EU:C:2021:666, 32 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija). Dėl jurisprudencijos, susijusios su trečiųjų asmenų ieškinių dėl sprendimo nepareikšti prieštaravimų priimtumu, raišos žr., be kita ko, Nehl, H. P., „Direct Actions and Judicial Review before the Union Courts“, *State Aid Law of the European Union*, Oxford, 2016, p. 419.

²³ Pirmojoje instancijoje pareikšto ieškinio penktajame pagrindu.

konkuruojančios įmonės ir prekybinės asociacijos²⁴. Kitaip tariant, tai yra neapibrėžta asmenų grupė²⁵. Be to, pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją tam, kad asmuo, įmonė ar įmonių asociacija būtų pripažinta „suinteresuotąja šalimi“, svarbu, kad jis teisiškai tinkamai įrodytų, jog pagalba gali turėti konkrečios įtakos jo arba jo atstovaujamų asmenų padėčiai²⁶.

25. Šioje byloje nagrinėjamu atveju atsakovų nėra tarp „suinteresuotųjų šalių“, aiškiai paminėtų Reglamento 2015/1589 1 straipsnio h punkte pateiktame pavyzdiniame sąraše²⁷. Todėl kyla klausimas, ar ginčijama pagalba gali turėti konkrečios įtakos jų padėčiai.

26. Šiuo klausimu Komisija teigia, kad Bendrasis Teismas suinteresuotomis šalimis pripažino tik tuos ieškovus, kurie įrodė, kad ginčijama valstybės pagalba galėjo turėti konkrečią „su konkurencija susijusią“ įtaką jų padėčiai, o atsakovai tvirtina, kad nors ieškovas, siekdamas įrodyti savo, kaip „suinteresuotosios šalies“, statusą turi įrodyti, kad ginčijama priemonė turi žalingą poveikį jo padėčiai, nereikalaujama, kad šis poveikis būtų konkurencinio pobūdžio.

27. Reikėtų pažymėti, jog Teisingumo Teismas yra ne kartą pripažinęs, kad konkrečią įtaką ieškovo padėčiai gali sukelti įtaka jo konkurencinei padėčiai, net jei tiesiogiai nekonkuruojama su ginčijamos priemonės naudos gavėju, kaip buvo byloje, kuriose priimti sprendimai *3F / Komisija*²⁸ ir *Komisija / Kronoply ir Kronotex*²⁹, kuriais remiasi Komisija.

28. Kalbant konkrečiai, Sprendime *3F / Komisija* Teisingumo Teismas pirmiausia nurodė, kad „negalima atmesti, kad darbuotojų profesinė sąjunga, įrodžiusi, kad jos pačios ar narių interesai gali būti paveikti suteikus pagalbą, gali būti laikoma „suinteresuotuoju asmeniu“ EB 88 straipsnio 2 dalies [dabar – SESV 108 straipsnio 2 dalis] prasme“ ir kad „tačiau svarbu, kad profesinė sąjunga teisiškai įrodytų esant pavojų, jog pagalba darys konkrečią įtaką jos pačios ar jos atstovaujamų jūrininkų padėčiai“³⁰. Antra, taikydamas šį principą nagrinėtoje byloje Teisingumo Teismas nurodė, kad „ieškovas visada turi teisiškai įrodyti, kad suteikta pagalba paveikė jo interesus – ieškovas tai gali padaryti pagrįsdamas, kad jis iš tikrųjų konkuruoja su kitomis rinkoje dalyvaujančiomis profesinėmis sąjungomis“³¹.

²⁴ Dėl išsamumo reikėtų patikslinti, kad Reglamento 2015/1589 1 straipsnio h punkte pakartojama sąvokos „suinteresuota šalis“, kaip ji suprantama pagal SESV 108 straipsnio 2 dalį, apibrėžtis, kaip ji aiškinama Teisingumo Teismo jurisprudencijoje (šiuo klausimu žr. 2021 m. rugsėjo 2 d. Sprendimo *Ja zum Nürburgring / Komisija*, C-647/19 P, EU:C:2021:666, 56 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Pagal jurisprudenciją, suformuotą prieš įsigaliojant 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamentui (EB) Nr. 659/99, nustatančiam išsamias EB sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles, (OL L 83, 1999, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 339) (tekstas prieš Reglamentą 2015/1589), „suinteresuotosios šalys“, kaip ši sąvoka suprantama pagal EEB 93 straipsnio 2 dalį (dabar – SESV 108 straipsnio 2 dalis), pagal EEB 173 straipsnio 4 dalį (dabar – SESV 263 straipsnio 4 dalis) galėję pareikšti ieškinį dėl panaikinimo kaip tiesiogiai ir konkrečiai suinteresuoti asmenys buvo asmenys, įmonės ar asociacijos, kurių interesams pagalbos suteikimas galėjo turėti įtakos, t. y. visų pirma įmonės, konkuruojančios su tos pagalbos gavėjais, ir prekybinės asociacijos (žr., be kita ko, 1984 m. lapkričio 14 d. Sprendimo *Intermills / Komisija*, 323/82, EU:C:1984:345, 16 punktą ir 1998 m. balandžio 2 d. Sprendimo *Komisija / Sytraval ir Brink's France*, C-367/95 P, EU:C:1998:154, 41 punktą).

²⁵ Šiuo klausimu žr. 1984 m. lapkričio 14 d. Sprendimą *Intermills / Komisija* (323/82, EU:C:1984:345, 16 punktas) ir Sprendimo *Komisija / Kronoply ir Kronotex* 63 punktą.

²⁶ Žr., be kita ko, 2009 m. liepos 9 d. Sprendimą *3F / Komisija* (C-319/07 P, toliau – Sprendimas *3F / Komisija*, EU:C:2009:435, 33 punktas) ir Sprendimo *Komisija / Kronoply ir Kronotex* 65 punktą.

²⁷ Šioje nuostatoje „ypač“ nurodomos minėtų asmenų kategorijos, t. y. ginčijamos pagalbos gavėjas, konkuruojančios įmonės ir prekybinės asociacijos.

²⁸ Toje byloje ieškovas buvo darbuotojų profesinė sąjunga, kuri derėjosi dėl darbo jėgos teikimo įmonėms sąlygų ir teigė, kad pagalbos priemonės, kuriomis iš esmės buvo siekiama sudaryti palankesnes sąlygas Danijos tarptautiniame laivų registre užregistruotuose laivuose dirbantiems jūrininkams, galėjo paveikti jos konkurencinę padėtį kitų jūrininkų profesinių sąjungų, kurių nariams buvo taikomos šios priemonės, atžvilgiu.

²⁹ Toje byloje ieškovo buvo įmonės, kurios pirkė tą pačią žaliavą kaip ir pagalbos gavėjas, t. y. pramoninę medieną, ir teigė, kad pagalbos gavėjui suteikta valstybės pagalba galėjo paveikti jų konkurencinę padėtį šioje pramoninės medienos rinkoje.

³⁰ Sprendimo *3F / Komisija* 33 punktas.

³¹ Sprendimo *3F / Komisija* 59 punktas. Be to, man kyla klausimas, ar šioje pastraipoje Teisingumo Teismas „konkurencinę padėtį“ suprato taip, kaip nurodė Komisija, t. y. tikrą konkurenciją vidaus rinkoje, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį.

29. Sprendime *Komisija / Kronoply ir Kronotex* Teisingumo Teismas pirmiausia priminė Sprendimo 3F / *Komisija* 33 punkte nustatytą principą, pagal kurį tam, kad įmonė būtų pripažinta suinteresuotąja šalimi, ji turi „įrodyti, jog pagalba gali turėti konkrečios įtakos jos padėčiai“, o tada pritaikė šį principą byloje nagrinėjamai situacijai, konstatavęs, kad Bendrasis Teismas nepadarė teisės klaidos pripažinęs, kad ieškovai yra suinteresuotosios šalys, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 659/99 1 straipsnio h punktą (kuris buvo pakeistas Reglamento 2015/1589 1 straipsnio h punktu), nes iš esmės šie ieškovai teisiškai tinkamai įrodė konkurencinio ryšio buvimą ir galimą ginčijamos pagalbos suteikimo įtaką jų padėčiai rinkoje³².

30. Taigi, nors iš šių dviejų sprendimų matyti, kad įtakos ieškovo padėčiai rinkoje, nepriklausomai nuo to, ar jis yra tiesioginis preziuruojamos valstybės pagalbos gavėjo konkurentas, ar ne, *pakanka*, kad jis būtų laikomas „suinteresuotąja šalimi“, iš jų negalima daryti išvados, kad tokia įtaka taip pat yra *būtina* tokiam pripažinimui.

31. Be to, man atrodo, kad tokį aiškinimą patvirtina ir naujesnis 2021 m. rugsėjo 2 d. Sprendimas *Ja zum Nürburgring / Komisija*³³, kuriame Teisingumo Teismas, pritardamas generalinio advokato pozicijai³⁴, aiškiai atmetė Komisijos argumentą, kad „suinteresuotosios šalies“ statusas grindžiamas konkurencijos santykių buvimu, be kita ko, nustatęs, kad subjektas, kuris nėra ginčijamos pagalbos gavėjo konkurentas, gali būti pripažintas „suinteresuotąja šalimi“, jeigu įrodo, kad pagalbos suteikimas gali būti žalingas jo interesams, o tam reikia, kad jis įrodytų, kad pagalba gali turėti „konkrečios įtakos jo padėčiai“³⁵.

32. Ketvirta, nors iš šios jurisprudencijos matyti, kad „suinteresuotosios šalies“ statusas nebūtinai grindžiamas esama konkrečia su konkurencija susijusia įtaka ieškovo padėčiai, veikia tuo, kad jo padėčiai daroma konkreti įtaka, kuri gali būti platesnė, dar reikia nustatyti tokios konkrečios įtakos dydį ir ribas.

33. Šiuo tikslu, mano nuomone, „suinteresuotosios šalies“ sąvokos negalima išplėsti tiek, kad ji apimtų bet kurią šalį, galinčią apgailestauti dėl savo materialinės padėties pablogėjimo, tiesiog palygindama šią padėtį prieš sprendimą nepareikšti prieštaravimų ir po jo, jei šis sprendimas arba konkrečiau tariant – valstybės pagalba, kuri jame pripažįstama suderinama su vidaus rinka, nėra šios padėties priežastis, nes tai faktiškai būtų „actio popularis“ įvedimas. Vadinasi, siekiant apibrėžti „suinteresuotosios šalies“ sąvoką, reikėtų nurodyti konkretų interesą, t. y. interesą,

³² Sprendimo *Komisija / Kronoply ir Kronotex* 65–71 punktai.

³³ C-647/19 P, EU:C:2021:666.

³⁴ Žr. generalinio advokato G. Pitruzzella išvadą byloje *Ja zum Nürburgring / Komisija* (C-647/19 P, EU:C:2021:347, 30 ir 31 punktai ir juose nurodyta jurisprudencija).

³⁵ Žr. 2021 m. rugsėjo 2 d. Sprendimą *Ja zum Nürburgring / Komisija* (C-647/19 P, EU:C:2021:666, 57 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija). Man taip pat neatrodo, kad, kaip teigia Komisija, Teisingumo Teismo išvadą šiuo klausimu lėmė tai, kad nagrinėjamu atveju ieškovai galėjo būti laikomi potencialiais ginčijamos pagalbos gavėjo konkurentais. Tiesa, tame sprendime Teisingumo Teismas, kaip ir Bendrasis Teismas ginčijamame sprendime, pažymėjo, kad ieškovė yra asociacija, kurios (bendrojo intereso) tikslas buvo nesuderinamas su pagalbos gavėjo tikslu (maksimalaus pelno siekimas). Mano nuomone, Teisingumo Teismas savo vertinimą ketino grįsti ne potencialios konkurencijos padėtimi, o tuo, kad pagalbos suteikimas aptariamam gavėjui galėjo „turėti įtakos“ ieškovės ir jos narių interesams (nebūtinai ekonominiams interesams, nes tai yra bendrojo intereso tikslo siekianti asociacija) (minėto sprendimo 66 ir 67 punktai). Bet kuriuo atveju to paties sprendimo 57 punkte (kuriame pakartojamas generalinio advokato G. Pitruzzella išvados byloje *Ja zum Nürburgring / Komisija*, C-647/19 P, EU:C:2021:347, 30 punktas) Teisingumo Teismas nusprendė, kad *subjektas, kuris nėra ginčijamos pagalbos gavėjo konkurentas*, taip pat gali būti pripažintas „suinteresuotąja šalimi“, ir kad tam reikia, kad jis įrodytų, jog minėta pagalba *gali turėti konkrečios įtakos jo padėčiai*, ir niekaip nepatiksline šios „konkrečios įtakos“ sąvokos. Be to, generalinis advokatas savo išvados 31 punkte aiškiai nurodė, kad „suinteresuotosios šalies statusas nebūtinai reiškia konkurencijos santykių buvimą“, ir atmetė bet kokią Bendrojo Teismo teisės klaidą kvalifikuojant apeliančią kaip suinteresuotąją šalį, nors prieš tai jis konstatavo, kad apeliančią „nevykdė jokios veiklos rinkose, kuriose taikytos aptariamoms priemonės“.

susijusį su valstybės pagalbos taisyklių taikymu, taigi ir su elementais, reikšmingais vertinant valstybės pagalbos suderinamumą³⁶. Mano nuomone, jei būtų laikomasi platesnio požiūrio, kiltų pavojus, kad valstybės pagalbos taisyklės bus nukreiptos kitiems tikslams.

34. Mano nuomone, toks konkretus interesas, t. y. interesas, susijęs su pagalbos srities taisyklių taikymu, gali būti konstatuotas, kai *ginčijamos pagalbos suteikimas turi (arba gali turėti) įtakos* ieškovo interesams, t. y. kai ši pagalba, kuri buvo patvirtinta Komisijos sprendime nepateikti prieštaravimų³⁷, gali turėti reikšmingos įtakos ieškovo padėčiai³⁸, neatsižvelgiant į (esamus ir galimus) konkurencijos santykius, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, su pagalbos gavėju arba į bet kokį su konkurencija susijusį poveikį³⁹.

35. Šiuo klausimu man atrodo naudinga pasiremti neseniai priimtu 2021 m. rugsėjo 15 d. Bendrojo Teismo sprendimu *CAPA ir kt. / Komisija*⁴⁰; jame jis nepripažino „suinteresuotųjų šalių“ statuso ieškovams – žvejų kooperatyvui ir žvejybos įmonėms ar žvejybos įmonių savininkams, ginčijusiems sprendimą nepateikti prieštaravimų, kuriame Komisija pripažino, kad šešių Prancūzijos jūros vėjo elektrinių parkų, esančių ieškinį pareiškusių žvejų žvejybai naudojamuose jūrų rajonuose, projektai yra suderinami su vidaus rinka.

36. Toje byloje ieškovai, kurie nesirėmė konkurencijos santykiais su nagrinėjamos pagalbos gavėjais, teigė, jog ginčijama pagalba galėjo turėti konkrečios įtakos jų padėčiai dėl, be kita ko, teisės aktuose nustatytų laivybos apribojimų atitinkamuose rajonuose, kuriuose buvo numatyta įgyvendinti šiuos projektus, ir dėl galimo neigiamo minėtų projektų poveikio jūros aplinkai ir žuvininkystės ištekliams⁴¹. Vis dėlto Bendrasis Teismas nusprendė, kad ieškovai neįrodė konkretaus minėtos pagalbos poveikio jų padėčiai galimybės, nes iš esmės šios pagalbos suteikimo mechanizmas neturėjo ryšio su nurodomu aptariamų projektų poveikiu ieškinį pareiškusių žvejų veiklai⁴².

37. Nedarydamas poveikio savo išvadai minėtoje byloje, kurioje dabar nagrinėjamas apeliacinis skundas⁴³, manau, kad Bendrojo Teismo sprendimas toje byloje patvirtina, kad nors iki šiol Sąjungos teismų jurisprudencijoje pripažįstama, kad, pripažįstant „suinteresuotosios šalies“ statusą, galima remtis konkrečia įtaka ieškovo padėčiai, nebūtinai susijusia su jo padėtimi rinkoje, vis dėlto pagal ją neleidžiama šio pripažinimo taikyti situacijoms, kai ši įtaka nėra tiesiogiai susijusi su aptariama pagalba, vadinasi, ir su sprendimu neprieštarauti šiai pagalbai.

³⁶ Būtent dėl šios aplinkybės informacija ir argumentai, kuriuos ši šalis galėtų pateikti per oficialią tyrimo procedūrą, yra naudingi.

³⁷ Taigi tai apima ne tik valstybės paramos priemones siaurąja prasme, bet ir visus elementus, susijusius su pagalbos suderinamumo deklaracija.

³⁸ Šiuo klausimu žr. 2021 m. rugsėjo 2 d. Sprendimą *Ja zum Nürburgring / Komisija* (C-647/19 P, EU:C:2021:666, 57 punktas).

³⁹ Kadangi Teisingumo Teismo jurisprudencijoje šis klausimas dar neišaiškintas, manau, būtų galima sutikti su Komisijos aiškinimu, kad iš esmės, kadangi valstybės pagalbos taisyklių tikslas (kuris pagrindžia Komisijos kompetenciją šioje srityje) yra išlaikyti konkurenciją, o „suinteresuotosios šalies“ statusas yra tik konkreti SESV 263 straipsnyje nustatyto tiesioginio ir konkretaus poveikio kriterijaus išraiška, vertinant ieškovo teisę pareikšti ieškinį yra svarbi tik su konkurencija susijusi įtaka. Vis dėlto manau, kad toks aiškinimas lemtų pernelyg griežtą ieškinį dėl sprendimo nepateikti prieštaravimo priimtimumo sąlygų taikymą. Man taip pat atrodo, kad jurisprudencijoje įtvirtintą ir į Reglamento 2015/1589 1 straipsnio h punktą perkeltą *įtakos sąvoką* susiejus su įtakos ieškovo padėčiai, *susijusios su konkurencija*, buvimu, faktiškai reikėtų įrodyti įtaką konkurencijai, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį (net jei tai būtų kita rinka nei ta, kuriai preziumuojama, jog valstybės pagalba turi įtakos), o tai būtų ne tik sudėtinga, bet ir viršytų tai, kas yra būtina (ir pakankama) ieškinio priimtimumui nagrinėti, ir tam tikru mastu iš anksto nulemtų ieškinio pagrįstumo vertinimą (bent kiek tai susiję su preziumuojamos pagalbos įtaka rinkai).

⁴⁰ T-777/19, EU:T:2021:588, dėl jo yra paduotas apeliacinis skundas.

⁴¹ Žr. 2021 m. rugsėjo 15 d. Sprendimą *CAPA ir kt. / Komisija* (T-777/19, EU:T:2021:588, 53 punktas).

⁴² Žr. 2021 m. rugsėjo 15 d. Sprendimą *CAPA ir kt. / Komisija* (T-777/19, EU:T:2021:588, 97 ir 101 punktai). Kaip konstatavo Bendrasis Teismas, ieškovių nurodytas poveikis buvo priskirtinas, pirma, nacionalinės valdžios institucijų sprendimams, priimtiems įgyvendinant energetikos išteklių eksploatavimo politiką, dėl šių projektų įrengimo atitinkamuose rajonuose ir, antra, viešosios jūrų erdvės reglamentavimui bei minėtiems projektams taikytinoms techninėms priemonėms.

⁴³ Byla C-742/21, *CAPA ir kt. / Komisija*, kuri man skirta kaip generaliniam advokatui.

38. Apibendrinamas norėčiau pažymėti, kad „suinteresuotosios šalies“ statusą galima pripažinti, tik jei įrodyta konkrečiai įtaka šios šalies padėčiai, susijusi su valstybės pagalbos taisyklių taikymu ir konkrečiai su valstybės pagalbos teikimu. Kitaip tariant, jei būtent ši pagalba, patvirtinta sprendimu nepareikšti prieštaravimų, daro įtaką ieškovui, jį galima laikyti „suinteresuotąja šalimi“.

39. Mano nuomone, svarbių užuominų šiuo klausimu galima rasti pačiame ginčijamame sprendime. Iš jo matyti, kad Komisija, vertindama valstybės pagalbos suderinamumą, atsižvelgė į tam tikrų šalių interesus arba į šios pagalbos poveikį kitoms šalims (taip yra kalbant apie įsipareigojimus), ir ši aplinkybė padeda nustatyti ribotą ratą asmenų, kurių interesams šis sprendimas turi įtakos⁴⁴.

Dėl ieškovų, kaip „suinteresuotųjų šalių“, statuso pirmojoje instancijoje

40. Vieninteliame apeliacinio skundo pagrindu Komisija iš esmės kritikuoja Bendrąjį Teismą dėl to, kad jis konstatavo, jog ieškovai turėjo teisę pareikšti ieškinį dėl ginčijamo sprendimo pagal SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą, pripažindamas juos „suinteresuotosiomis šalimis“ vien dėl ekonominio nuostolio, kurį ieškovai tariamai patyrė kaip FRESH obligacijų turėtojai dėl Italijos Respublikos taikytų naštos padalijimo priemonių BMPS subordinuotiesiems kreditoriams. Taigi Bendrasis Teismas pernelyg plačiai aiškino „suinteresuotosios šalies“ sąvoką, įtraukdamas į ją ne tik tuos subjektus, kuriems valstybės pagalba galėjo turėti konkurencinį poveikį, bet ir tuos subjektus, kurie ginčijo kitus šios pagalbos aspektus, neturinčius jokio ryšio su konkurencija.

41. Skundžiamame sprendime Bendrasis Teismas konstatavo, kad ginčijamas sprendimas yra tiesiogiai ir konkrečiai susijęs su ieškovais, atsižvelgiant į tai, kad jie yra „suinteresuotosios šalys“⁴⁵, ir kad jie rėmėsi savo procedūrinių teisių pažeidimu⁴⁶. Iš esmės nepripažindamas ieškovų esamais ar potencialiais ginčijamos pagalbos gavėjo konkurentais ir nenurodydamas, kad ginčijamas sprendimas galėjo turėti konkretų „su konkurencija susijusį“ poveikį jų padėčiai, Bendrasis Teismas nusprendė, kad ši pagalba galėjo turėti tokį poveikį, nes Italijos valdžios institucijų įsipareigojimai ir ypač restruktūrizavimo planas, dėl kurio atsirado tariamas ekonominis nuostolis, buvo sudėtinė šios pagalbos dalis ir Komisija juos įvertino atlikdama pagalbos suderinamumo vertinimą, o tai, kad ieškovai neginčijo šių priemonių suderinamumo su vidaus rinka, nėra svarbu⁴⁷.

42. Pagrindinė problema šioje byloje kyla dėl to, kad poveikį ieškovams pirmojoje instancijoje turėjo ne nagrinėjamos priemonės, t. y. finansinė pagalba ir BMPS rekapitalizavimas, o naštos pasidalijimo priemonės, kurios yra Italijos valdžios institucijų įsipareigojimų, priimtų tam, kad ginčijama pagalba būtų patvirtinta, sudedamoji dalis ir kurios sudaro visumą priemonių, apie kurias pranešė šios valdžios institucijos ir kurias patvirtino Komisija.

43. Vis dėlto, atsižvelgiant į šios išvados 22–37 punktuose išnagrinėtą jurisprudenciją, man atrodo, jog Bendrasis Teismas nepadarė teisės klaidos, kai pripažino, kad nurodytų aplinkybių pakako, kad ieškovai būtų laikomi „suinteresuotosiomis šalimis“.

⁴⁴ Be to, manau, kad atsižvelgimas į ginčijamame sprendime nagrinėjamas situacijas nagrinėjant pagalbos suderinamumą, kad būtų įvertintas ieškinio dėl šio sprendimo priimtumas, leidžia išvengti paveiktų asmenų rato išplėtimo taip, kad būtų įvestas „actio popularis“.

⁴⁵ Skundžiamo sprendimo 63 punktas.

⁴⁶ Skundžiamo sprendimo 60–62 punktai.

⁴⁷ Skundžiamo sprendimo 40 ir 41 punktai.

44. Pirma, FRESH sutarčių panaikinimą, dėl kurio buvo prarastas su ieškovų turimomis FRESH obligacijomis susijusių kuponų mokėjimas, tikrai lėmė Italijos valdžios institucijų sprendimas numatyti naštos pasidalijimą tarp BMPS akcininkų ir subordinuotųjų kreditorių pagal BMPS restruktūrizavimo planą. Be to, kaip nurodo Komisija, ieškovai tikrai iš esmės neginčija nagrinėjamų priemonių suderinamumo su vidaus rinka.

45. Vis dėlto, kaip pažymėjo Bendrasis Teismas⁴⁸, nagrinėjamos priemonės ir įsipareigojimai yra neatskiriami, nes pastarieji yra pagalbos suderinamumo pripažinimo sąlyga⁴⁹. Iš Komunikato dėl bankų sektoriaus 41, 43 ir 44 punktų matyti, kad teisingas naštos pasidalijimas, su kuriuo minėtame komunikate siejamas pagalbos suteikimas, reiškia, kad pirmiausia nuosavomis lėšomis padengiami nuostoliai, o vėliau įnašus iš principo moka subordinuotieji kreditoriai⁵⁰.

46. Vadinasi, negalima kaip Komisija manyti, kad naštos pasidalijimo priemonės pagal BMPS restruktūrizavimo planą buvo atskirtos nuo valstybės pagalbos ir Italijos valdžios institucijos jas laisvai pasirinko. Primintina, kad naštos pasidalijimo priemonės buvo ginčijamos pagalbos, apie kurią pranešė Italijos valdžios institucijos ir kurią patvirtino Komisija, sudedamoji dalis ir, manau, atliko svarbų vaidmenį vertinant šių priemonių suderinamumą su vidaus rinka⁵¹.

47. Taigi, priešingai, nei teigia Komisija, man neatrodo, kad naštos pasidalijimo priemonės yra tik Komisijos patvirtinimo „faktinė prielaida“; jos yra pagalbos, apie kurią pranešta, suderinamumo sąlyga, kurią Komisija nustatė Komunikate dėl bankų sektoriaus⁵².

48. Konkrečiau dėl Komisijos argumento, jog atitiktis minėto komunikato nuostatomis dėl naštos pasidalijimo pakako, kad Komisija pripažintų ginčijamą pagalbą suderinama su vidaus rinka, tačiau ši atitiktis nebuvo būtina tokiam pripažinimui, ir kad valstybė narė gali nesiūlyti Komisijai minėtame komunikate numatytų naštos pasidalijimo priemonių, jei turi kitų pasiūlymų, reikia pripažinti, jog sunku įsivaizduoti, kokie „kiti pasiūlymai“ ar „individualizuotos“ priemonės, apie kurias kalba ši institucija, galėtų pakeisti pagrindinį naštos pasidalijimo principą, kuriam tenka esminis vaidmuo tuo pačiu komunikatu nustatytoje SESV 107 straipsnio 3 dalies b punkto taikymo sistemoje, juo labiau šios bylos aplinkybėmis, kai Italijos valdžios institucijų įsikišimas siekiant išvengti BMPS bankroto ir dėl to atsiradusi būtinybė gauti Komisijos patvirtinimą buvo ypač skubūs.

49. Antra, tiesa ir tai, kaip papildomai nurodo Komisija, kad ieškovai patys neturi FRESH *akcijų* (kurias išleido BMPS ir pasirašė JPM) ir nėra FRESH *sutarčių* (sudarytų tarp BMPS ir JPM), kurios buvo panaikintos dėl naštos pasidalijimo priemonių, šalys, tačiau jie yra FRESH *obligacijų* (kurias išleido MUFJ, kad suteiktų JPM lėšų, reikalingų FRESH akcijoms pasirašyti) turėtojai.

⁴⁸ Skundžiamo sprendimo 40 punktas.

⁴⁹ Šiuo klausimu, mano nuomone, reikia atmesti atsakovų aiškinimą, kad jiems turėjo įtakos tik ginčijamo sprendimo dalis, susijusi su restruktūrizavimo planu. Tame sprendime Komisija nepriėmė jokio atskiro sprendimo dėl restruktūrizavimo plano, o tik nusprendė dėl ginčijamos pagalbos, apie kurią pranešė Italijos valdžios institucijos, suderinamumo, atsižvelgdama į visus šių priemonių elementus, įskaitant restruktūrizavimo planą ir šiame plane numatytas naštos pasidalijimo priemones.

⁵⁰ Šiuo klausimu taip pat žr. 2016 m. liepos 19 d. Sprendimą *Kotnik ir kt.* (C-526/14, EU:C:2016:570, 42 punktas).

⁵¹ Ginčijamo sprendimo formuluotė (ypač 101–110 punktai) verčia manyti, kad Komisija laikė naštos pasidalijimo priemones bent jau labai svarbiomis, jei ne lemiamomis tam, kad ginčijama pagalba būtų pripažinta suderinama. Taip pat galima kelti klausimą, ar šių naštos pasidalijimo priemonių poveikio pagalbos, apie kurią pranešta Komisijai, suderinamumui patikrinimas yra veikiau pagalbos suderinamumo vertinimo (iš esmės) dalis, o ne būtinai paviršutiniškesnis ieškinio priimtinumą vertinimas.

⁵² Šiuo klausimu nesvarbu, kad ginčijamas sprendimas nebuvo „sąlyginis sprendimas“, kaip tai suprantama pagal Reglamento 2015/1589 9 straipsnio 4 dalį, ir kad juo formaliai nebuvo nustatyti ir padaryti privalomi aptariamai įsipareigojimai.

50. Vis dėlto, kaip skundžiamame sprendime konstatavo Bendrasis Teismas, atsižvelgiant į įvairių sutartinių ryšių, kuriais grindžiamos FRESH priemonės, tarpusavio priklausomybę, FRESH sutarčių panaikinimas galėjo sukelti ekonominių nuostolių ieškovams pirmojoje instancijoje, nes jie neteko su FRESH obligacijomis susijusių kuponų mokėjimų, todėl ginčijamo sprendimo priėmimas galėjo turėti praktinį poveikį jų padėčiai. Taigi man atrodo, kad ginčijama pagalba, apie kurią pranešė Italijos valdžios institucijos ir kuri ginčijamu sprendimu buvo pripažinta suderinama su vidaus rinka, jei įtrauktume į ją išipareigojimus, kuriuos Italijos valdžios institucijos prisiėmė siekdamas, kad pagalba būtų pripažinta suderinama, yra žalinga ieškovams⁵³.

51. Galiausiai man atrodo, kad 2014 m. kovo 26 d. Bendrojo Teismo nutartis *Adorisio ir kt. / Komisija*⁵⁴ ir 2019 m. gruodžio 19 d. Bendrojo Teismo sprendimas *BPC Lux 2 ir kt. / Komisija*⁵⁵, kuriais rėmėsi Komisija, niekaip nekeičia šio vertinimo⁵⁶. Nutartyje *Adorisio ir kt. / Komisija* Bendrasis Teismas konstatavo, kad subordinuotųjų banko obligacijų, kurios buvo eksproprijautos taikant šio banko nacionalizavimo priemonę, turėtojai neturėjo *suinteresuotumo pareikšti ieškinį* dėl Komisijos sprendimo nepateikti prieštaravimų dėl dviejų pagalbos priemonių, apie kurias buvo pranešta vykdant šį nacionalizavimą⁵⁷, nes šis vertinimas yra svarbus aiškinant tik kitą – *teisės pareikšti ieškinį* – sąlygą⁵⁸. Sprendime *BPC Lux 2 ir kt. / Komisija* Bendrasis Teismas konstatavo, kad banko subordinuotųjų obligacijų, kurių vertė sumažėjo po šiam bankui pritaikytos pertvarkymo procedūros, turėtojai neturėjo teisės pareikšti ieškinio dėl Komisijos sprendimo nepateikti prieštaravimų dėl pagalbos priemonės, apie kurią pranešta vykdant šią pertvarkymo procedūrą⁵⁹. Tame sprendime, dėl kurio nebuvo paduotas apeliacinis skundas, Bendrasis Teismas konstatavo, kad aptariamų obligacijų vertės sumažėjimą lėmė nacionalinių institucijų sprendimas taikyti bankui pertvarkymo procedūrą, o ne ginčijamos pagalbos suteikimas, priešingai nei šioje byloje, kurioje FRESH sutarčių panaikinimą lėmė naštos pasidalijimo priemonės, kurios yra ginčijamos pagalbos, apie kurią buvo pranešta ir kuri buvo patvirtinta, sudedamoji dalis.

52. Apibendrinant darytina išvada, kad Komisija neįrodė, jog Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai, atmetęs jos pateiktą nepriimtinumą grindžiamą prieštaravimą, pripažino ieškinį priimtinu.

⁵³ Žr., be kita ko, skundžiamo sprendimo 37 ir 39 punktus.

⁵⁴ T-321/13, nepaskelbta Rink., EU:T:2014:175.

⁵⁵ T-812/14 RENV, nepaskelbtas Rink., EU:T:2019:885.

⁵⁶ Be to, nei dėl šios nutarties, nei dėl šio sprendimo nebuvo paduotas apeliacinis skundas.

⁵⁷ Primenu, kad šioje byloje Komisija apeliaciniame skunde nepakartotojo savo argumento, kad ieškovai pirmojoje instancijoje neturėjo suinteresuotumo pareikšti ieškinį.

⁵⁸ Bet kuriuo atveju man atrodo, kad atvejais, dėl kurio buvo priimta ši nutartis, iš esmės skiriasi nuo šioje byloje nagrinėjamo atvejo, nes ieškovai pirmojoje instancijoje, banko subordinuotųjų obligacijų turėtojai, skundėsi, kad šios obligacijos buvo nusavintos dėl šio banko nacionalizavimo, kurį Nyderlandų Karalystė įvykdė tuo pat metu pranešdama apie dvi valstybės pagalbos priemones, skirtas tam pačiam bankui. Toje byloje nagrinėjamu atveju Bendrasis Teismas, labai glaustai išdėstęs motyvus, nusprendė, kad Komisija, nagrinėdama ginčijamos pagalbos suderinamumą, atsižvelgė į eksproprijaciją tik kaip į konteksto elementą, o ne kaip į šių priemonių suderinamumo sąlygą (žr. 2014 m. kovo 26 d. Nutarties *Adorisio ir kt. / Komisija*, T-321/13, nepaskelbta Rink., EU:T:2014:175, 25 punktą). Be to, jei, kaip teigia Komisija, Bendrasis Teismas taip pat nusprendė, kad ieškovai neturėjo teisės pareikšti ieškinio dėl to, kad tarp jų ir ginčijamos pagalbos gavėjo nebuvo konkurencijos santykių (žr. 2014 m. kovo 26 d. Nutarties *Adorisio ir kt. / Komisija*, T-321/13, nepaskelbta Rink., EU:T:2014:175, 44–48 punktus), jis tai padarė nagrinėdamas tų pačių ieškovų argumentą, kad kai kurie iš jų taip pat buvo pagalbos gavėjų konkurentai (žr. 2014 m. kovo 26 d. Nutarties *Adorisio ir kt. / Komisija*, T-321/13, nepaskelbta Rink., EU:T:2014:175, 37 punktą).

⁵⁹ Kalbant konkrečiau, pagal aptariamą pertvarkymo procedūrą turėjo būti sukurta laikina kredito įstaiga („laikinas bankas“), kuriai turėjo būti perduota gera banko veikla, o nuostoliai, susiję su perduoto turto ir išipareigojimų dalimis, perkeliama į „blogąjį banką“; pagal išipareigojimus, kuriuos Komisijai pasiūlė nacionalinės valdžios institucijos, buvo numatyta, be kita ko, kad laikinam bankui negalėjo būti perduota jokio subordinuotųjų skolos priemonių turėtojų turto (žr. 2019 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *BPC Lux 2 ir kt. / Komisija*, T-812/14 RENV, nepaskelbtas Rink., EU:T:2019:885, 7–14 punktus).

Dėl to, kad nacionaliniuose teismuose nagrinėjamos bylos neturi reikšmės atsakovų teisei pareikšti ieškinį

53. Nepateikdama atskiro pagrindo Komisija teigia, kad ta aplinkybė, jog atsakovai Liuksemburgo teismuose pareiškė ieškinį dėl BMPS atlikto FRESH sutarčių nutraukimo, neleidžia jų laikyti „suinteresuotosiomis šalimis“ ir nesuteikia teisės pareikšti ieškinio siekiant ginčyti ginčijamą sprendimą. Šios bylos būtų svarbios tik siekiant patikrinti atsakovų suinteresuotumą pareikšti ieškinį, o šis reikalavimas skiriasi nuo teisės pareikšti ieškinį reikalavimo, kuris yra šio apeliacinio skundo dalykas.

54. Šiuo klausimu pakanka pažymėti, kad Bendrasis Teismas šioje byloje iš minėtų bylų nepadarė jokių išvadų dėl atsakovų, kaip suinteresuotųjų šalių, statuso kaip tai suprantama pagal SESV 108 straipsnio 2 dalį ir Reglamento 2015/1589 1 straipsnio h punktą.

55. Taigi šis argumentas šioje byloje neturi reikšmės ir yra neveiksmingas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

56. Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 184 straipsnio 2 dalį, jeigu apeliacinis skundas yra nepagrįstas, bylinėjimosi išlaidų klausimą sprendžia Teisingumo Teismas. Pagal šio reglamento 138 straipsnio 1 dalį, taikomą apeliacinėse bylose pagal minėto reglamento 184 straipsnio 1 dalį, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo.

57. Kadangi Komisija pralaimėjo bylą, siūlau priteisti iš jos bylinėjimosi išlaidas.

Išvada

58. Atsižvelgdamas į išdėstytus argumentus, siūlau Teisingumo Teismui:

- atmesti apeliacinį skundą,
- priteisti iš Europos Komisijos ne tik jos pačios, bet ir atsakovų patirtas bylinėjimosi išlaidas.